

**Oponentský posudek na diplomovou práci Gabriely Veselkové
na téma
„ Domácí násilí a jeho prevence“**

Předložená diplomová práce je orientována na kriminologické, viktimologické a právní problémy domácího násilí. Autorka se v ní nejprve na podkladě studia odborné literatury zabývá teoretickými východisky domácího násilí, k nimž řadí problém pojmového vymezení domácího násilí a jeho kategorizace a dosavadní nejvýznamnější kriminologické a viktimologické poznatky o tomto závažném společenském jevu, zejména poznatky o jeho příčinách a rizikových faktorech, typologii pachatelů a účinnosti terapeutických programů, účincích domácího násilí na oběť a jejich specifických projevech u některých skupin obětí (viz kapitola 1 až 3). Poté rozebírá právní nástroje prevence a ochrany před domácím násilím obsažené v platné právní úpravě (viz kapitola 4 až 8). Postupně zkoumá ochranu před domácím násilím poskytovanou správním právem (zejména institut vykázání a problém jeho aplikace), občanským právem (jeho odpovídající hmotněprávní i procesněprávní instituty) a trestním právem (nejdůležitější skutkové podstaty trestných činů a vybrané procesněprávní instituty). V návaznosti na to zaměřuje svou pozornost na právní ochranu a pomoc obětem domácího násilí, přičemž klade důraz na zvláště zranitelné oběti a problémy realizace práv obětí domácího násilí. Vyzdvihuje také poslání intervenčních center a jimi realizované projekty k zefektivnění boje proti domácímu násilí. V závěrečné kapitole (kapitola 9) jsou rozebírána preventivní opatření rozvíjená jak na mezinárodní úrovni, tak prostřednictvím státních institucí i nevládních organizací. Vyústěním celé práce je autorkou provedené souhrnné hodnocení aktuálního přístupu k řešení domácího násilí spolu s nástinem některých opatření, která by mohla zvýšit účinnost prevence domácího násilí a ochranu jeho obětí.

Práce je kvalitním pojednáním o dané problematice. Výklad je velmi přehledně uspořádán a má promyšlenou stavbu. Je potvrzením toho, že diplomantka důkladně prostudovala široký okruh odborné literatury a že získala náležitý přehled o rychlým tempem se měnící problematice i sledováním četných elektronických zdrojů. Z práce je rovněž patrné, že přistupovala ke zpracování daného tématu s potřebnou mírou samostatnosti. Upozornila na odlišné názory na řešení některých otázek a vyjádřila k nim své vlastní odůvodněné stanovisko (viz např. stanovisko autorky k rozsahu práva oběti být vyslýchána osobou stejného nebo opačného pohlaví na str. 68 aj.).

S ohledem na rozsáhlost tématu je třeba ocenit i výběr zkoumaných otázek, který autorce umožnil respektovat aktuální vývoj v dané oblasti. Viz např. výklad na str. 59 o dětech jako svědcích domácího násilí mezi jejich rodiči, zdůrazňující nutnost považovat v takovém případě děti za přímé oběti domácího násilí a z toho plynoucí potřebu posuzovat takové jednání zároveň jako trestný čin podle § 198 i § 199 TZ. Nejnovější diskusi nad přístupem k ochraně před domácím násilím autorka zdařile popisuje v podkapitole věnované tzv. Istanbulské úmluvě (viz str. 84 a násl.). Je jen škoda, že se vyhnula formulaci vlastního stanoviska ke snahám rozšířit skutkovou podstatu trestného činu znásilnění, které vycházejí právě z této úmluvy (viz str. 60 – 61).

Práci hodnotím jako výbornou a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě.

Při obhajobě by diplomantka mohla uvést, zda považuje za nezbytné provést pro zlepšení prevence a potírání domácího násilí další legislativní změny či zda je možno se spokojit jen s důslednější aplikací současné právní úpravy.

Prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.
oponent

V Praze dne 2. 1. 2019